

NORAKSTS

**SALDUS KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA
CENTRA “KĀRE”**

DARBĪBAS STRATĒGIJA

2016-2023

Saldus, 2016

Ievads

Stratēģijas mērķis ir novērtēt esošos kultūras resursus Saldus pilsētā un noteikt vadlīnijas Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” attīstībai Saldus pilsētā, tādējādi īstenojot Publisko aģentūru likumā noteikto tiesību normu izpildi un nodrošinot Saldus novada attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu īstenošanu kultūras jomā.

Ideja par Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” veidošanu Saldū, Striķu ielas 7c namā, radās jau 2015. gadā, kad tika izstrādāts arī tehniskais projekts.

Apmeklējot citu novadu un pilsētu – Liepājas, Ventspils, Dobeles, Pērnavas u.c. – amatu mājas, Saldus novada pašvaldības aģentūras “Saldus Tūrisma informācijas, kultūras un sporta centrs” darbinieki guva vērtīgas un noderīgas idejas. Lai gan Saldus pilsētā tai laikā nebija un vēl joprojām nav ēkas, kura būtu piemērota novada amatnieku vajadzībām, nepieciešamība tādu radīt ir bijusi visus šos gadus.

Centra galvenais mērķis būs veicināt amatnieku un mazo ražotāju darbību, izcelt Saldus kā tautas tradīcijām bagātu Latvijas novadu, vienlaikus pievēršot uzmanību Saldus novadam kā tūrisma galamērķim un izceļot tā savdabību, tradicionālo kultūru, amatniecību un gastronomisko mantojumu.

Esošās situācijas raksturojums

Kā minēts Saldus novada attīstības programmā 2013. – 2020. gadam, “Šobrīd novadā esošu kultūrvēsturisko ēku tehniskais stāvoklis ir slikts. To ekonomiskā nozīme ir iespēja tos izveidot par tūrisma objektiem, piedāvājot dažādus, unikālus un autentiskus tūrisma produktus. Nozīmīgs kultūrvēsturiskais mantojums, kam ir arī liela sociālā un ekonomiskā nozīme, ir Saldus pilsētas vēsturiskais centrs, kura sakārtošana ir jāturpina un jāveicina vēsturisko ēku ilgtspējīgu apsaimniekošanu un renovāciju.”

Saldus sabiedriskā un vēsturiskā centra kvartālu pārsvarā veido 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā būvētas ēkas, kvartāla iekšpagalmā izbūvētas palīgēkas – noliktavas. Liela daļa apbūves kvartāla iekšienē ir vidi degradējoši malkas šķūņi un ar krūmiem aizaugušas vietas, teritorijas sakārtošanu plānots īstenot ar 5.6.2. specifiskā atbalsta mērķa (SAM) „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”. Kvartālā atrodas pašvaldībai piederošas ēkas, t.sk. Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” ēka. Jaunā tūrisma objekta izveide plānota neapsaimniekotā ēkā, kura ir saglabājusies apmierinošā tehniskā stāvoklī, tāpēc ir iespējams veikt ēkas pārbūvi un izveidot kultūrvēsturiskā mantojuma centru. Ēka atrodas Saldus pilsētas vēsturiskajā centrā, kas vienlaikus ir valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļis ar valsts aizsardzības Nr. 7446. Līdz ar to objekta atjaunošanā tiks ievērota kultūras pieminekļu restaurācijas principi un labā prakse, lai panāktu kultūrvēsturisko vērtību maksimālu saglabāšanu. Saldus pilsētas vēsturiskajā centrā ietilpst arī tādas nozīmīgas ēkas kā J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja komplekss.

Objekta attīstība paredzēta Saldus novada pašvaldības attīstības programmā un atbilst 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" izvirzītajiem darbības programmas nosacījumiem. Turklāt Saldus novada p/a “Saldus Tūrisma informācijas, kultūras un sporta centrs” stratēģijā norādīts, ka Aģentūras ikdienas darbības pamatuzdevums ir veidot daudzveidīgu un kvalitatīvu kultūras piedāvājumu Saldus novadā, tai skaitā Saldus pilsētā, ņemot vērā visu paaudžu un sociālo grupu iedzīvotāju intereses.

Saldus pilsētas vēsturiskais centrs ir piemērota vieta starptautiskā tūrisma attīstībai. Saskaņā ar Pasaules Tūrisma organizācijas statistikas datiem, tūrisms ir pasaulē lielākais eksporta ienākumu avots, nozīmīgs darbavietu radītājs, kā arī svarīgs reģionālās un sociālās attīstības faktors. Galvenais mērķis, attīstot jaunus tūrisma

objektus Saldus novadā, ir palielināt tūristu uzturēšanās ilgumu, veicināt tūrisma nozares īpatsvara pieaugumu un vietējā tūrisma attīstību Saldus novadā.

Saldus pilsētas vēsturiskā centra pilnvērtīga izmantošana veicinātu ne tikai vides un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, pieejamību, bet ietekmētu arī tūrisma nozari un citas ar to saistītās nozares Saldus novadā, kā arī radītu jaunas darba vietas dažādu pakalpojumu sniegšanai. Ieguldot investīcijas objektu atjaunošanā un attīstībā, tiek veicināta ekonomiskā izaugsme Saldus novadā. Visas izvirzītās projektu idejas atbilst “Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam”, kā arī “Latvijas kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020. gadam “Radošā Latvija”” izvirzītajiem mērķiem.

Darbības stratēģija

Stratēģijas mērķis ir sistemātiski atspoguļot Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” darba plānošanu un izpildi septiņu gadu periodā, nosakot galvenos attīstības virzienus un prioritātes.

Ņemot vērā tūrisma piedāvājuma paplašināšanos, ieguldot investīcijas objekta infrastruktūrā, proti, izbūvējot un sakārtojot Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” ēku (Striķu ielā 7c), ceļotāju skaita pieaugums līdz 2023. gadam varētu palielināties vismaz par 10000 cilvēkiem gada laikā, jo jau tagad piedāvājumu “Saldumu tūre” (iespēju apmeklēt novada saldumu ražotājus un degustēt ražojumus) gadā izmanto apmēram 6000 ceļotāji. Pašlaik piedāvājums pieejams vienīgi darba dienās, kad ceļotāju plūsma ir mazāka nekā brīvdienās, turklāt nevienam no uzņēmumiem ceļotāju apkalpošana nav pamatnozare. Ja minētais piedāvājums būtu pieejams arī brīvdienās, tas uz Saldu atvestu vismaz tikpat lielu “Saldumu tūres” baudītāju skaitu, kā pašlaik. Turklāt tradīciju un amatu centrā būtu arī citi piedāvājumi gan individuālajiem ceļotājiem, gan grupām, piemēram, keramikas darbnīca, Kurzemes kulinārā mantojuma iepazīšana, amatu prasmju iepazīšana u.c.

Nākamajiem gadiem Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” vīzija ir kļūt par kultūras un tūrisma objektu, kuru iedzīvotāji un tūristi apmeklētu regulāri un kurā notiktu kvalitatīvi pasākumi, attīstot Latvijas mērogā konkurētspējīgu ceļotāju piesaistes mehānismu un pievilcīgu tūrisma piedāvājumu, nodrošinot ātru un kvalitatīvu informācijas apriti vietējā un starptautiskā mērogā.

Lai šo vīziju īstenotu, Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centrs “Kāre” savu darbību plāno attīstīt, izvirzot šādus prioritāros stratēģiskos mērķus:

1. Sekmēt tūrisma un viesmīlības pakalpojumu daudzveidošanu Saldus novadā:

- 1.1. Veidot jaunu tūrisma maršrutu – Brīvības ceļš. Tā apskates objektos ietilptu **O. Kalpaka laukums Saldū** (1919. gada 14. martā te notiek Latvija nacionālās armijas karaspēka pirmā parāde), **J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja ekspozīcija** (izstāde par Brīvības cīņām Saldus novadā), **Kapelleru nams** (no 1919. gada 10. līdz 15. martam namā tika izvietota Kalpaka bataljona sakarnieku daļa), **O. Kalpaka muzejs un piemiņas vieta “Airītes”** (pie „Airītēm” 1919. gada 6. martā Atbrīvošanās cīņu laikā par Latvijas brīvību un neatkarību krita pulkvedis Oskars Kalpaks, kapteinis Nikolajs Grundmanis, virsleitnants Pēteris Krievs un leitnants Johans Hanss Šrinders. 1930.-tajos gados, atdarinot latviešu nacionālos celtniecības elementus tika izveidota muzeja sēta), kā arī **Rudbāržu muiža** (1919. gada janvāra beigās un februārī pilī uzturējās pulkveža Oskara Kalpaka bataljons, šeit 3. martā sākās uzbrukums lieliniekiem, kas beidzās ar Rīgas atbrīvošanu).
- 1.2. Izveidot Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centru “Kāre” un nodrošināt tā pieejamību apmeklētājiem (vismaz 300 dienas gadā);
- 1.3. Sekmēt pakalpojuma pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.
- 1.4. Veicināt ceļotāju skaita pieaugumu, piedāvājot jaunus produktus un sakārtotu vidi;
- 1.5. Izveidot un demonstrēt Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centrā “Kāre” stāstu par vietējiem ražojumiem tehnoloģiski modernā veidā;
- 1.6. Iesaistīt apmeklētājus Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centrā “Kāre” aktivitātēs, nodrošinot iespēju līdzdarboties, piedzīvot pozitīvas emocijas, gūstot jaunu pieredzi un kvalitatīvi pavadot laiku. Šis tūrisma objekts būtu veidots tā, lai katrs tūrists justu, ka tas radīts īpaši viņam.

2. Saglabāt un attīstīt kultūrvēsturisko mantojumu:

- 2.1. Atbilstoši mūsdienu prasībām un nepieciešamībām, maksimāli autentiski saglabāt un atjaunot vēsturiskās vērtības;
- 2.2. Veidot pieejamu un mūsdienīgu infrastruktūru, nodrošināt pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- 2.3. Radīt apstākļus, lai vietējie amatnieki varētu demonstrēt savas prasmes un nodot tās citiem.

3. Veicināt jaunu tūrisma produktu veidošanu, to popularizēšanu:

- 3.1. Piemērot informāciju ārvalstu tūristu vajadzībām (informācija svešvalodās, viegla un ērta komunikācija);
- 3.2. Sadarboties ar muzeju un citiem tūrisma pakalpojumu sniedzējiem Saldus novadā un ārpus tā;
- 3.3. Radīt jaunus piedāvājumus kāzu rīkotājiem;
- 3.4. Iesaistot tautas lietišķās mākslas studijas “Saldus” dalībniekus, dot iespēju katram interesentam radīt savu tautas tērpu;
- 3.5. Rīkot regulārus pasākumus, seminārus, konferences;
- 3.6. Lai informētu sabiedrību par pasākumiem un jaunumiem Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centrā “Kāre”, pilnveidot informācijas apriti un sadarbību ar Kurzemes radio, Saldus radio, laikrakstu “Saldus Zeme”, ziņu portāliem, kā arī izmantot Saldus novada mājas lapu www.saldus.lv, informatīvo izdevumu “Saldus Novada Vēstis” un pašvaldības un Saldus novada p/a “Saldus TIKS centrs” sociālos tīklus.

4. Izveidot Saldus novadā vienotu radošo prasmju un amatniecības telpu (kvartālu);

- 4.1. Izveidot “Saldumu tūres” degustāciju zāli;
- 4.2. Izveidot atvērta tipa keramikas darbnīcu un izstāžu zāli;
- 4.3. Izveidot amatu prasmju demonstrēšanas telpu;
- 4.4. Izveidot kulinārā mantojuma iepazīšanas un apgūšanas telpu – maizes un sklandu raušu cepšana u.c.

Kā minēts dokumentā “Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam”: “Cilvēki arvien vairāk izvēlas individualizētus ceļojumus, kas atbilst viņu prasībām un interesēm. Pieaugošs ceļotāju skaits meklēs piedzīvojumu iespējas un autentisku pieredzi pretstatā dalītam plaša patēriņa atpūtas piedāvājumam. Pieaug vēlme atklāt un būt ciešāk iesaistītam apmeklētā galamērķa ikdienas dzīvē. Grupu ceļojumi vairāk specializēsies interešu virzienā, un būs raksturīgas skaitliski mazāka apjoma tūristu grupas”.

Saldus kultūrvēsturiskā mantojuma centra “Kāre” izveidošana dotu arī tiešu labumu attiecībā uz mārketinga iespējām, kas attiecas gan uz tūrismu, gan arī uz dzīves

vides kvalitātes paaugstināšanu – iedzīvotāju piesaisti un uzņēmējdarbības aktivitātes piesaisti, līdz ar to nodrošinātu centra darbības ilgtspēju.

Domes priekšsēdētāja

(personiskais paraksts)

I.Rassa

NORAKSTS PAREIZS

Saldus novada pašvaldības

Pārvaldes sekretāre

Saldū 2016.gada 29.augustā

G.Linga-Bērziņa